

SOČA

(Večerno izdanje).

Izhaja trikrat na teden - šestih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutranje izdanje popoldne, večerno izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kuzipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrt leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Nurnski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Uredništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne upravnništvo.

Oglaš in poslanice se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje drke po prostoru.

Naročnino in oglasje je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovansko knjižnico“, katere izhaja mesečno v anoničnih obsevih 5 do 8 pol ter stane vsakeletno 1 gld. 80 kr. — Oglaš v „Slov. knjižnici“ se računuje po 20 kr. petih vrstah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Trgovsko in obrtno društvo.

VI.

Naša obrtnija dandanes in v prihodnosti.

(Dalje).

V IV. sestavku „Naša organizacija in naš kmet“ je neovržno dokazano, da je mogoče neizmerno pomagati našemu kmetu, posestniku, do boljše prihodnosti prav s povzdigi proste trgovine, ne oziraje se še na ene velike koristi, katere bi imel posredno od organizacije trgovskega in obrtnega stanu vsled predruženega političnega položaja, ki mora čim prej slediti v naši deželi....

Na koncu istega sestavka smo rekli: „Marsikaj bi spadalo v ta del naše razprave, kar povemo pozneje, ko bomo razpravljali o povzdigi naše — obrti.“

Tudi v prejšnji razpravi o delavskem vprašanju smo rekli v zaključku: „Obrtnija v naši deželi je še na jako nizki stopnji.... Kaj nam prinese bodočnost? Ali ostanemo tudi zanaprej slepi in gluhi za vsak napredek, ki je v deželi mogoč?.... Treba bo pričeti sistematiško delo, da se dvigne dosedanja obrt in zlasti da ustvarimo v deželi obrtna podjetja raznih strok, ki so pri nas lahko izvedljiva. Šele potem bomo imeli v deželi tudi pravo delavsko vprašanje, katero bomo reševali v zmislu človekoljubnih nazorov....“

Po naših trditvah je torej zavisna boljša prihodnost za posestnika in delavca v deželi v veliki meri od napredka in razcvita naše obrti.... Ali je to resnično? Popolnoma!

Naš posestnik v deželi bi dobro stal tudi brez cvetoče obrti, ako bi bili deželni pridelki bogati in obdelovanje zemlje, posebno vinogradov, bolj ceno. Posestniki bi veliko prodajali in dobivali torej dovolj denarja za svoje potrebe. Toda s tako kupčijo se naša dežela ne more ponašati. Pridelkov ni veliko, torej ni dovolj izvoza, ki bi pokrival vsaj ves uvoz. Zato tudi si mnogo naših ljudi išče kruha drugod po svetu; večino leta so na tujem.

— 106 —

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

—

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

(Dalje)

„Grof Del Balzo? Dobro, pelji me k njemu, ker sva znana; reci mu, da sem Tremacoldo, in da imam tu nekaj....“

Med tem ko je oskrbnik odpravljaj grajščanske kmete ter delil darove glumcem, sta bila tudi grof in grofica odposlala vse nadležne svedoke in sta ostala sama. Vsa zbegana in pobita sta si stavila drug drugemu nebroj vprašanj, dasi je skoro pri vsakem vprašalec bil prepričan, da poprašane ne bo vedel kaj odgovoriti. In vendar sta se popraševala. Vsega sta se domišljala, delala sta vsakršne sklepe, a izvršila nista nobenega. Konečno je šinila Ermelindi pametna misel v glavo. „Kdo ve“, je dejala, „da bi se med tolikim ljudstvom ne dobilo kakega človeka, ki bi nama mogel kaj povedati?“

„Prav pravite“, je odgovoril grof, „koj grem tja, in ukažem poprašati,

V obče pa je dognana resnica, da poljedelske dežele veliko zastajajo v blagostanju za obrtnimi ali industrijskimi deželami, t. j. za onimi, v katerih poleg poljedelstva cvete tudi obrtnija. Kjer je mnogo obrtnih podjetij, tovarnen itd., živi veliko ljudi samo od dela svojih rok ali svojega uma; vsi ti morajo pa tudi jesti in piti: posestnik prodaja lahko in dobro vse svoje pridelke. — Obrtna podjetja potrebujejo razne surovine, katere jim prodaja zopet posestnik po ugodnih cenah. Vse drugačne so cene, kedar treba surovine izvažati v oddaljene kraje, ali kedar jih porablja domača obrt. — Obrtna podjetja plačujejo tudi velike davke, ki so občinam v veliko olajšavo. — Od obrtnih podjetij in pri njih delujočega osebja ima prebivalstvo še v mnogih drugih ozirih dobiček; trgovec, krčmar, rokodellec itd. dobé stalen zaslužek. — Resnična je torej prva trditev, da od razvite obrtnije ima tudi kmet, posestnik, velikih koristij.

Kar se delavca tiče, so pa njegove koristi ozko vezane na obrtna podjetja. Čim lepše ta uspevajo, toliko gotovejši je njegov zaslužek, toliko večjih ugodnostij zanj in rodbino mu podjetje lahko ponudi. Čim bolj se razširi v kaki deželi obrt najrazličnejših strok, tim bolj se lahko podpirajo druga drugo, tim bolje je tudi za vse delavstvo. — Seveda mora delavstvo težiti za edino pravim smotrom: da čedalje bolj napreduje v svoji stroki in da vestno in točno vrši svojo dolžnost. Le tako bodo obrtni izdelki odgovarjali napredujočim zahtevam časa z ozirom na kvaliteto in kvantiteto t. j. po dobroti in množini. Kjer delavstvo ne pride do takega moralnega nagona, ne odgovarja svoji nalogi in nima nikake pravice, da stavlja v obrtna podjetja še kake posebne zahteve.

Po teh splošnih opazkah si lahko ogledamo našo deželo Goriško z ozirom na današnje obrtne razmere.

Rokodelstvo se je zadnja leta vendar že precej razširilo po vsej deželi; toda čez domače potrebe se je le redko kje

predno se vsi razidejo. Šel je torej na hodišče iskat oskrbnika, in ga je našel v pogovoru s Tremacoldom, kateri se ni dal odpraviti. Kakor hitro je šaljivec zagledal grofa, mu je stekel naproti, je snel ter stresel čepico, da so zažvenkljali kraguljčki, prišli na njej, poklonil se po glumčevu, to je na pol resno in na pol šaljivo, ter začel praviti:

„Ravno sem se moral pripraviti s to pasjo nogo, ki me je hotel zapoditi kakor kakega malopridneža. Toda jaz, ki sem prišel navlašč, ker sem slišal, da Ottorino....“

„Kaj? Veš kaj o njem? Pojdi, pojdi tu sem“, je dejal skrbno grof, in prejemši ga za roko, ga je peljal v dvorano. Tja dospelši, se je obrnil k Ermelindi, in je rekel: „Ta mož ve nekaj o naših.“

Grofica je stekla naproti glumcu, in je jela siliti vanj: „Kaj veste? O povejte, povejte! Ali ste ju videl? Ali ste slišal kaj praviti o njih?“

„Kaj? O kom?“ je odgovoril Tremacoldo, nemalo osupnjen, da se ga je takó burno popraševalo.

„Prašam vas, ali ste videl Ottorina in Bice?“ je ponovila skrbljivo grofica.

povspelo. Tudi primitivnost ali priprostost je še vedno glavni greh; takozvana starokopitnost je precej vkoreninjena med našimi rokodelci. Tu bo treba sistematiške vsposobitve in pouka. — Dostaviti nam je, da si naše ljudstvo kupuje še veliko rokodelskih izdelkov pri tujcih. Tudi to je še važna postavka med našimi pasivi.

Precej visoko nad navadni nivo so se vspeli mizarji v bližini Gorice, zlasti v Solkanu. To rokodelstvo se je povzdignilo od primitivnega načina izdelovanja že precej blizu do tovarniškega dela; zato pa je že dandanes precej živahen izvoz mizarških izdelkov. Tu pa je še veliko dela in zaslužka, katerega naši ljudje niso znali poiskati.

Od ostalih rokodelstev so se povzdignili tudi čevljarji ob dolnjem teku Vipave, kjer se je precej dobro razvilo tudi strojarstvo. Vendar čevljarstvo že nekaj časa peša in se je bati, da ga tuja konkurenca popolnoma potlači, ako ne dobi mož, ki ga bodo znali združiti in vsposobiti za vsak konkurenčen boj.

Obrt, ki se bliža tovarniškemu podjetju, je edino strojarstvo, ki je danes med goriškimi Slovenci nekega pomena. Ali še to se mora že boriti s prav resno konkurenco iz drugih dežel. Izvoz dalje na jug ali celo v zamorje je malenkosten. Zato se strojarstvo tudi ne more dvigniti, da posamičniki v domači deželi ali v kupčiji z bližnjimi sosedi hudo tekmujejo drug z drugim.

V hribih imamo les, toda kake obrti z lesnimi izdelki — ni. V tem oziru se je že marsikaj ugalobalo in premišljalo; sad tega premišljevanja je strokovna šola za lesne izdelke in za košarstvo na Žagi pri Bolcu. Toda ta šola je bolj omejenega pomena za razširjenje — domače obrti, o kateri porečemo nekoliko besed niže.

Naše dežele se dotiče tudi morje, toda ribištvo je docela v oblasti tujcev. V Devinu in Štivanu so tovarne v tujih rokah.

Naš Kras ima kamenje. Kamnolomov je še precej v slovenskih rokah; tudi klesarstvo se je že precej razvilo v zadnjih 15 letih, posebno na Nabrežini in v Opatjensku, semtertje tudi drugod po Krasu. V Repentah so podjetniki po večini tujci; domačini so le delavci. — Zadnje

„O ne, videl ju nisem!“

„Ste pa kaj slišal o njih?“

„Dà, sem slišal, da nista še došla v Castelletto. Zató sem si mislil, da niso mogle še končati veselice, in sem se napravil semkaj, nekoliko kasno, to je res, pa vendar....“

„In kaj so pravili v Sestu?“

„Nič; kaj hočete, da bi rekli?.... In, kakor sem dejal, sem prišel, in po poti sem zložil neko pesmico za to ženitev?“

„Pa ni nobeden omenjal, da ju je videl, da je slišal kaj praviti o njih?“

„Nobeden. In kakor sem začel praviti, jaz sem že v Bellanu to ženitev prorokoval. Torej vidite, da sem imel več pravice ko kdorsibodi napisati pesmico o tem; in sem jo napisal, in jo imam tu“. Takó rekoč je odgrnil plašček, segel z roko v nedrje in izvlekel nek papir, ter ga prijazno ponudil Ermelindi. A ko je takó odgrinjal plašček, je odkril celo svojo levo stran, in grof, ki je bil zraven njega, je videl zabliščati roč nekega bodala, ki ga je Tremacoldo nosil pod pasom. Grof je takoj spoznal bodalo — bilo je Ricciardinovo.

„Kje si vzel tiste bodalo?“ ga je vprašal ves prestrašen.

leto je ta obrt precej padla; ponekod na polovico. Budimpešta je dajala silno veliko dela, a zadnji čas je zidanje tamkaj pojenjalo.

Kar je večjih tovarnen v deželi, so vse v rokah tujih kapitalistov. V Stričah, v Podgori, v Ajdovščini so tovarne, v katerih so Slovenci le delavci.

Domača obrt je v naši deželi pre-slabo zastopana. In koliko je ob letu in dan rok brez pravega dela! Koliko ljudi lenuhari celo zimo po pečeh, ali pa, kar je še usodopolnejše, po žganjarijah in krčmah pri kartah?! Tako slabo se pri nas razume zlati rek: „Čas je denar“. Za take roke so kakor nalašč takozvane — domače obrti: izdelki iz lesa ali vrhovja, vrvi, nogavice in druge pletenine, čipke itd. Od vseh teh imamo semtertje edino priproste izdelke košarstva in pletenine, pa čipke za velikomestno kupčijo... Imamo na deželi tudi tri čipkarske šole; vspeh še ni takošen, kakoršen si moramo želeli.

V kovaštvu se odlikujejo naši Lokovčani po svoji obdelovanju vredni samouški izurjenosti in — produktivnosti. Na milijone in milijone izdelajo žebeljev, na tisoče in tisoče pa krivcev (fovčev) in raznih nožev vseh vrst. Njih izdelke prodajajo razni prekupci po vsem Primorskem, v Dalmaciji in še dalje po Balkanu. Lepo število vagonov železa zvozi in znosijo na lokovsko planoto, odkoder prihajajo v svet znani izdelki te domače obrti. Ljudje delajo, ko imajo čas; prislužijo si torej lepe novce, dasi v — potu svojega obraza.

To je vsa naša obrtna mizerija. Ali ostanemo za vedno na tako — žalostno nizki stopnji?

DOPISI.

S Tolminskega. (Narodni grehi). Da presinja nas Slovence ponižnost, miroljubnost in hlapčevanje, temu se pač ne bo nikdo čudil, saj je kriva temu le naša žalostna zgodovina. Narod, ki ni bil nikdar samostalen, razen prehodne vlade Samovega kraljestva, duševno odreveni, da ne more imeti niti pojma o prostem dihanju — o svobodi. Narod, ki je moral zdihovati pod mogočnimi Franki in Nemci, odbijati navale divjih Turkov

„Kakšno bodalo?“

„To, katero imaš tu!“

Glumec ga je vzel izpod pasa, ter ga podal grofu rekoč:

„Vкупil sem ga včeraj od nekega orožarja v Gallarati.“

„Kaj je? kaj je?“ je vprašala Ermelinda.

„To je Ricciardinovo bodalo!“ je zaklical grof, a grofica je pri teh besedah prebledela in začela tresti se.

„Bo že še takó“, je dejal glumec sam za se, „da sem nevedé zabredel v kake spletke, iz katerih se le teško izmotam“. Šel je počasi, počasi do vrat sobane, pogledal na dvorišče, videl tam svojega konja osedlanega, privezanega k nekemu stebri pri vhodu, videl velika vrata odprta in most spuščen, in — hotel jo je že popihati. A čez trenotek: „Ne“, je dejal, „Tremacoldo, lahko drži glavo po koncu, naj gre kamorkoli. Nobeden nima o meni sumiti, da sem se vdeležil kake lopovšine. Tu ostanem, da izvem natančno, za kaj se gre.“

(Dalje pride).

ter stati na braniku svojim tiranom, si ne more ustvariti idej o prostosti. Narod, med katerega se je vgnjezdilo v poznejših časih nebroj drugorodnih vitezov, vsemogočnih grajskakov in grofov, kateri so ga izmogovali liki živino, ne zna ceniti svobode. Tak narod je podoben vedno zaprtemu pičlu, katerega ne mika prostost. Uprav takšen narod je naređ slovenski. — Med tem, ko so germanski rodovi drzno sledili divjačini ter si prilastili pri tem drzovitost, pogum in vladateljnost, je naš narod mirno obdeloval svojo zemljo, ne zmené se za gospodstvo.

Ponižnost, miroljubnost in hlapčevanje prešinjajo naš duh, meso in kosti. Kako dokažemo to trditve?

Poglejmo našega kmeta, posestnika, kateri se vede na lastni mu zemlji dosti bolj boječe nego kak italjanski „kalabrez“ ali Nemec na ptuji. S kako krčevito živahnostjo brani mogočna soseda svoje privilegije in krivično nadoblast nad nami! Kako prezirljivo nas nazivljeta manj vredno (inferijorno) pleme, povisajoča sama sebe nad nas. Kako dolgo bo to trpelo? Težkemu vprašanju težek odgovor. — Vsekako pa toliko časa: dokler ne iztrebimo nam prirojene hibe, dokler ne bomo imeli narodnega ponosa, dokler ne bomo znali čislati pravih narodnih mož, (ne mislim srednjeveškega grofa Coroninija), dokler si ne pridobimo solidarnosti, katera diči naše sosede. Slovan, sosebno Slovenec, je tudi zaviden v blagostanju živčemu sobratu Slovincu, dasi je svoje premoženje pridobil s svojo izvanredno delavnostjo in podjetnosjo, katere mi Slovenci, žalibog, le malo poznamo.

Poglejmo nadalje našega posestnika, župana v uradnji! Kako boječe se prilazi do uradnika, glavarja, v katerem se pretaka plava kri, bodisi da je vitez, baron ali grof, kar je pač v Avstriji tradicijsko, kako se počuti srečnega, če ga le pogleda ali da celó prijazno z njim govori. Poln zadovoljnosti zapusti uradnika-birokrata, pripisujoč si neko posebno odlikovanje. Kaj je posledica lepega pogleda uradnikovega? Ljudje božji, čujte in strmite! V prihodnji občinski seji je bil z navdušenjem soglasno izvoljen častnim občanom za zasluge. Ta narodni greh je silno razširjen po slovenski domovini. Ta greh nam ne dela časti, pač pa sramoto. Narod! zapomni in vtisni si naslednje besede v srce: Uradnik vrši le svojo dolžnost; on je tu radi tebe in ne ti radi njega. Olike zahteva, da se mu primerno zahvališ, in mirna Bosna! — Ne bodi tedaj preradodaren s častnim občanstvom, katero ti nareja mnogo troškov in ti veže roke ob volitvah ter odločuje večkrat v zmago ene stranke.

Dixi.

S Krasa. (Poslanica poslanca g. Muhe v „Edinosti“). — V tržaski „Edinosti“ smo čitali znamenito poslanico g. deželnega poslanca Ant. Muhe v Lokvi. (Isto je prinesla tudi „Soča“ v zadnji številki. Op. uredn.). Ta poslanica je relevažen pojav, ki vrže nekoliko svetlobe v goriski razkol. Gosp. Muha je govoril kratko, pa odkrito možko! Hvaležni smo mu! — Saj je bila že dolgo časa javna tajnost, da je bil v juliju le ujet, kakor se marsikdo drugi, da je podpisal zloglasno pismo na dr. Tumo. Da se je dal g. Muha zapeljati tačas še velikanoma Gregorčič in Coronini, kdo naj mu to zameri? Vendar je bila velika večina zavednih Kraševcev nejevoljna, da se je dal naš poslanec speljati na led ljudem, proti katerim je bil izvoljen. Naše simpatije so bile po večini takoj s početka na strani dr. Tume, Gabrščka in „Soče“.

Razni rodoljubi so svoje mnenje tudi večkrat odkrili g. Muhi, ki je spoznal takoj po nekaterih številkah „Gorice“, da je preveč zaupal Gregorčiču in Coroniniju. Ali težko mu je bilo, preklicati svoj podpis, se teže pa, ostati v javnosti v nasprotju sam s svojim prepričanjem in z veliko večino svojih volilcev.

Med tem so razmere zorele same in prišli smo tako daleč, da je „Gorica“ sama začela nesramno napadati g. Muho, ker so gospodje menda spoznali, da ne bo brez-pogojno plesal po njihovem taktu. V svoji mogočnosti so sklenili, da morajo poleg dr. Tume moralno pobiti še g. Muho, da ga naredé zanjaprej nemogočega.

Toda g. Muha ni zgubil glave, pa se tudi ni udal „Goričanskemu“ terorizmu, marveč odgovoril je s trezno napisano poslanico. Na kratko je zavrnil očitan nehvaležnost do grofa Coroninija, pa tudi ostro ob-

sodil „Goričansko“ bando zaradi škandaloznega osebnostnega boja, kateri je uprizarila proti dr. Tumi, Gabrščku in njiju somišljenikom. Povedal je tudi, da ljudstvo si dandanes — ne pusti več metati peska v oči.

Tako govori — mož! Gosp. Muha je lahko zagotovljen, da je govoril iz srca ogromni večini zavednih Kraševcev. Naše simpatije so mu zagotovljene.

Konečno še jedno! Gosp. dr. Abram in Muha nista bila izvoljena pod „Slogino“ zastavo, marveč proti njej. Dandanes je „Sloga“ še stokrat manj vredna nego pred leti: zato naj se smatrata svobodna. Z novim poslancem g. Oskarjem Gabrščkom in dr. Tumo so proti „Goričanski“ strahovladi že štirje poslanci. Tako je povedala že „Soča“. Brez dvoma je, da nove volitve pometejo stari nerabni kvas iz deželnega zbora — čemu bi imeli kak nepotreben ozir do njega? To so misli, katerim pritrdi vsi zavedni Kraševci, izvzemši par oportunistov. Sn.

Iz Komna. (Le pustite, naj lajajo, to kaže, da jahamo!) — „Gorica“ od torka dne 13. t. m. se zaletuje v dopisnika iz Komna kot kozel v steno; spotika se celo ob postenost nazorov in ob značajnost dopisnika, o katerih pa pravi, da noče govoriti, ampak le spotoma brene ob nje!

Seveda, kdor ne pleše po taktu „Goričanske“ bande in nemo ne klečepaži za njo, je vsaki neposten in neznačajan, in kdor kaj resnice obelodani, haló s kolom nad njega — pobijmo ga! Pobiti gmotno in duševno uničiti ste nam hoteli najbolj zaslužne in delavne moze, ter hoteli pod imenom spasi-telja zapeljati ljudstvo v tabor temote. Ali noč je minula — dani se, in z dnevom vam odpadejo tudi zlorabljene vajeti goriskih Slovincov!

Kar pa tiče za postenost in značajnost, mislim pri vaši kosmati vesti, da se neko-liko na svoja prsa potrkate vsi okoli „Goričanske“ bande, osebito pa dr. Gr. in grof Cor.; jo imata gotovo „extra“. Mar je posteno, ko je šlo ravno za stvar goriskih Slovincov v drž. zboru, da je grof Cor. začel uganjati svoje aristokratske burke, ter nas pustil na cedilu, in dr. Gr. je doma lenobo pasel in prepir med narodom netil?! Ali je posteno in značajno, da so zalivali pri sedanjih dopoln. volitvi v drž. zbor grla alkoholizmu podvrženih volilcev? Seveda to je posteno in značajno!!!

In v sedanjem kritičnem političnem položaju bije dr. G. boj edino le za osebnosti doma, boječ se za svoj že itak trohujvi stol. Mar so ga volilci volili, da dela razdor? ali za osebni boj? in da njegovo glasilo, razupita „Norica“, bije pa vsakem, kdor ne klečepaži za njim? Ali ga niso volili, da zastopa nas in naše interese v drž. zboru?!

Ako prav bijemo boj, bratomorni boj, naj že bo! Ali bijmo ga za stvar in ne za osebe! Postenega stvarnega boja se ni bati, ali osebni, tá je sramota — katera ne bode prikrita v zgodovini goriskih Slovincov. Topoglavcem in znanim „modrijanom“ okoli „Lazigorice“ pa odslej ne bom več odgovarjal.

Domače in razne novice.

Odlikovanje. — Gosp. Andrej Drašček, odlikovani nadučitelj v pokoju v Vrtojbi, je dobil radi štiridesetletnega zvestega službovanja častno svetinjo. Vrlemu g. nadučitelju na tem odlikovanju najsrčnejše častitamo!

Škandali na realki v Gorici. — Zagrizeni lahonški pobici so gospodarji položaja na c. kr. realki. Pred njimi se trese ravnatelj Schreiber, ki se penzije boji, profesorji pa so več ali manj brez pravega ugleda, kajti pobicem se ne sme nič zgoditi; prej dobi profesor po zobeh, da je lažnik, predno se kaj zgodi kakemu nadepolnemu lahončku, za katerega se poteza celo mestni zastop, dasi nima nič govoriti. — Zadnji čas so se prigodili škandali, ki nimajo para v šolski zgodovini. Žrtev je bil učitelj risanja g. Vinko Levičnik, ki pa odide na realko v Krompeřiz. Zbiramo točne podatke. Bomo govorili.

„Goričanom“ v album. — V „Gor.“ od torka čitamo:

„Mi smo in bomo vedno zavzemali stališče, da vsakdo voli kogar hoče (— Kaka milost! Ured. „Soče“ —), ne bomo pa trpeli, da bi človek, ki živi od vseh volilcev, udrihal javno po naši stranki.“...

Nam ulegne ta izjava prav kmalu dobro služiti...! Takrat naj se „Goričani“ spominijo na gornje besede.

Iz okolice Kobarida. — Čitali smo, da so ustanovili v Rodinju društvo krščanskih deklet. Da bi bila družba večja, bi morebiti ne bilo napačno, ako bi se vpisala iz naše sosesčine vsaj tista dekleta, ki so načelniku te družbe znana, ko jim je bil še katehet. Matere so bile že takrat tako vnete za njih krščansko devilstvo, da so jih vlačile k spovedi v Kobarid in Tolmin, ker doma — niso hotele.

„Syl. Dom“ in „Gorica“. — O občem zboru „S. D.“ je pisala „Soča“ med drugim: „Niti odbor ni bil ves navzoč; 5 gospodov, zraven dve učiteljici in še jedna druga ženska.“ — „Gorica“ je povedala, da ta „druga ženska“ je bila — gospa Avgusta Šantel, načelnica ženskega oddelka. Na to pa udriha po Gabrščku, katerega ni bilo na zboru; poročevalec pa — gospe Šantel ni poznal, kar ni nikako čudo.

Izraz „ženska“ ni bil rabljen v kakem zaničujočem smislu, pač pa mu je „Gorica“ hotela dati neko tendencioznost!

O pošti št. 3. v Gorici. — Pred časom smo se pritožili v „Soči“, da je bila oddana v Gorici, poštini urad v Gosposki ulici, brzojavka za Sežano. Ime naslovljenca je končalo na — „ic“, a brzojavljeno je bilo na „ig“. Vrsila se je preiskava, ki je dognala, da je bilo ime na izvirniku nejasno napisano. Izvirnik smo dobili na vpogled, in res je končnik c okrašen z nekim čudnim repom, da ga mora vsakdo čitati za — g. Na to stran je bila pritožba stranke torej docela neopravičena. Ostali del pritožbe je ostal nespodbit; krivec je dobil za to tudi jako strogo kazen.

Nauk: 1. Pišite brzojavke vselej razločno. 2. O nerednostih pritožite se nemudoma. Poštna uprava dandanes se ne salí, krivcem ne prizanaša.

V poštnem uradu št. 3. bi si sicer želeli nekoliko premembe, ali v obče že gre. Pri brzojavu bo treba vsekakor več znanja slovensčine.

„Rečem ti, da mi ne porečeš“, je znan izrek, in tega se zvesto drži „Gorica“, kar smo že mnogokrat dokazali. Ker smo mi dokazali že nešteto lažij, katere je „G.“ lepo shranila v svojo torbo, se je revica zrepentila nad „Sočo“ s pridevkom — „Lažitorba“, dasi nam ni dokazala še nijedne laži, k večjemu kako neznatno napačno informacijo, ki ni nikogar spravila v slabo luč. — Najlepša je pa ta-le logika:

„Gor.“ hoče, naj mi tiramo pred s o d n i k a tiste, ki so glasove kupovali... „Sodnik naj izreče svojo sodbo. Dokler tega ne stori, je tisti, ki piše, nesramni lažnjivec in podla obrekovalna duša; list pa, ki polni trikrat na teden svoja predala s samimi lažmi — je prava pravcata „Lažitorba“.

Ali ni to divno cvetje iz „Goričanskega“ vrta? „Sočani“ morajo pred sodnijo dokazati svoje trditve, predno jih zapišejo v „Soči“; ako tega ne store, so „nesramni lažnjivci in podle obrekovalne duše“. Tistih 38 podpisov pod brzojavko grofu C. torej nič ne velja. Treba je šele sodnika...! No, „Gor.“ ni tako neumna; ona ve, da je enako kriv, kdor podkupa in oni, ki se da podkupiti; zato navadno ni prič, ko se vrši „kupcija“, a vendar je vsej okolici znana... „Gor.“ zahteva torej sodnijskih dokazov. Ako bi hoteli biti „ovaduhi“, bi prodli z dokazi tudi pred sodnijo!

V znamenju „ravnopravnosti.“ — Slovenec, ki je znan kot tak, je dobil te dni od okrajne sodnije povabilo, pisano v laskem jeziku, in seveda končnica imena „-žič“ pisana po laski: „sig“! Mož je zavrnil povabilo, ker je bilo lasko in ime grde popačeno, ter zahteval od sodn. sluga, da mu prinese drugo, kakor tiče. Drugi dan pa mu je prinesel ravno isto povabilo ter mu je od daleč pomolil, češ, da je že popravljeno, kakor je želel, na kar jo je hitro odkuril. Tako je bilo Slovincu vstreženo, da je dobil drugič ravno tako vabilo v laskem jeziku in s pokvarjenim imenom! — Sedaj pa vidite, kako se „slovenijo“ naše sodnije v Gorici! —

Obraznava proti že preminolemu „Corrieri“ na podlagi ovdah g. Colloriga iz Kormina v znani zadevi bo zopet dne 26. t. m. pred dunajsko poroto.

K. k. Steueramt in Karfreit. — Je-li mogoče? Dá, je! Pred nami leži odtis pečata nove davkarije v Kobaridu, katere ima samo nemški pečat! Tako razumejo visoka gospoda ravnopravnost! Davkarija v Kobaridu posluje edino le s Slovenci, ki nosijo v ta urad svoje davke, in vendar pečat le nemški! Kako naj to imenujemo?! Pričaku-

jemo, da Kobaridci storé primerne korake, da se ne bode na takó očiten način žalilo njihovega slovenskega jezika v uradu, v kateri nosijo svoj težko prisluženi denar!!

Društvene vesti.

Vsa sežanska narodna društva priredé šolskemu podpornemu društvu v korist veselice v Sežani dne 18. februarja t. l. v hótelu „pri treh kronah“. Razpored: 1. H. Volarič; „Slovenski svet, ti si krasan“, moški zbor. 2. A. Foerster; „Domovina“, mešani zbor. 3. S. Gregorčič; „Družba“, deklamacija. 4. A. Mayr; „Tičica gozdna“, čveterospev. 5. A. L. Bistriški; „Lokavi snubac“, vese-loigra v 1. dejanji. 6. H. Volarič; „Smo vesela družba“, mešani zbor. 7. Šaljiva lo-terija. Po veselici ples, pri kojem bode svi-rala izvrstna godba na lok. Začetek veselici točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 krono. Ker je namen veselici blag, ne stavi se radodarnosti meje. K obilni udeležbi najljubše vabijo narodna društva.

„Delavsko podporno društvo“ in pust. — Delavec nam piše: „Vsa društva pri-rejajo veselice. Tuži delavska društva povsod drugod privoščijo svojim členom malo postene zabave, le v Gorici ni nič! Ni čuda, ako je polno naših delaveev, slug in služabnic na laskih plesih in maskeradah. Naši gg. nunci menijo, da je tako najbolje preskrbljeno za naše duše. Kako se varajo!“

„Trgovsko in obrtno društvo“ raz-poslje v marec obljubljeno knjižico, v kateri bodo ponatisnena pravila in zbrane vse raz-prave iz „Soče“. Te razprave so sad vse-stranskega opazovanja in premišljevanja — nekaj vademecum za organizatorično delo-vanje v prosep trgovine in obrti ter po tej za boljšo prihodnost našega naroda. — Obrtnike in trgovce vabimo, naj pozorno čitajo. Kdor le zamore v Gorici 6 in na de-želi 3 gld., naj se v društvo vpiše. Za tako obsežno delovanje mora imeti društvo tudi primernih dohodkov.

Maskerada „Goriškega Sokola“ bo tudi letos veličasten zaključek letošnjega pusta v društvenem življenju Slovincov v Gorici. Zanimanje za njo je že zdaj prav živo, še v večji meri nego druga leta. Zato smemo pričakovati zadnji dan pusta prav vesel večer.

Društvo slov. odvetaških in no-tarskih uradnikov s sedežem v Celji vabi k IV. rednemu občenemu zborovanju v nedeljo dne 4. sušca 1900. popoldne ob 3. uri v gostilničnih prostorih „Narodnega doma“ v Celju. — Dnevni red: 1. Prečitanje in odobrenje zapisnikov III. rednega in dveh izvenrednih občnih zborov; 2. Poročilo društvenega vodstva in pregledovalcev računov; 3. Volitev odbora in pregledovalcev računov; 4. Razni predlogi in nasveti.

Dostavek. P. n. redni člani se opo-zarjajo na določbe §§ 23., 24. in 25. društvenih pravil. — Vse tiste redne člane, kateri svojih društvenih knjižic še niso vpsali društvenemu vodstvu v potrdilo plačanih doneskov in kateri še mesečnih doneskov niso plačali, opominjamo, da to store se pred občnim zborom, ker bi jih drugače zadeli nasledki, označeni v § 32. društvenih pravil. — Odbor.

Iz Renč. (Poročilo o veselici). — Naša čitalnica nam je priredila dne 11. t. m. prav lep večer. Prostorna dvorana g. župana je bila napolnjena z gosti iz bližnjih vasi in Gorice — ki so nas počastili vkljub neprijetnemu vremenu. Vse točke obsežnega vsporeda so se vsrile gladko in hvalevredno. — Oddelek tamburaškega zbora „Goriškega Sokola“, broječ 6 g.čen v sokolski opravi in 9 gospodov, je pod vodstvom gosp. E. Širce igral vse komade tako prijetno, gladko in precizno, da je žel občo pohvalo, kar pa ni čuda; kajti pod takim spretnim dirigentom, kakor je g. Širca, mora biti le izvrsten vspeh. Sodeloval je pri veselici tudi oddelek vojaškega orkestra iz Gorice, katerega člani so se uprav laskavo izražali o tamburanju „Gor. Sok.“ To nas veseli in to naj bo v vspodbujajo gg. tamburašem in g.čnam tamburasicam, da vstrajajo na tej poti pod spretnim vodstvom vesdega in neumornega g. Širce.

Veseli gospod Slokar je s svojim pri-jetnim baritonom v pesmi: „Stante zvezde“ za bariton solo s spremljevanjem tamburic občinstvo kar očaral. Na željo poslušalcev je moral v drugo stopiti na oder. Hvala mu!

Pevski zbor domačih zidarjev je v prvo nastopil pod vodstvom g. učitelja U. Pavlice ter izvršil svojo nalogo prav dobro, kar naj sluzi mladeni pevovodji v čast in spodbujajo.

Igro: „Sam ne vo, kaj hoče“ so domače diletantinje in diletanti tako dobro predstavljali, da so zaslužili izkazano jim pohvalo. Gospa A. Rusjanova je predstavljala teto prav mojstersko, pa tudi gospici I. Vergna in I. Tribuson-ova kot sestrični sti prav častno izvršili svoji nalogi. Gosp. A. Trojer kot profesor, S. Vizintin major in U. Pavlica sluga so želi zasluženo pohvalo. Igra je povzročila mnogo smeha. Po besedi se je vnel živahen ples, ki je v najlepšem redu trajal, „dokler mežnar zazvonil je dan“.

Želimo si še večkrat takih večerov.

Razgled po svetu.

Spravne konference. — V češkem odseku so se sporazumeli glede uvedanja neposrednih volitev v kmečkih občinah ter da se ustanovi obča skupina volilcev, kakor za državni zbor. Dež. zbor naj se loči v 3 kurije: veleposestva, češko in nemško. Glede zahteve, da bi imela češka in nemška kurija nekako pravico „veta“ proti nekaterim sklepom dež. zbora, ni bilo ravno nasprotstva, ali to vprašanje je odvisno od končnega uspeha konference. V moravskem odseku so Čehi protestovali, da se ni oziralo pri konferencah tudi na Šlezijo. Nemci so bili proti. Dalje so razpravljali o jezikovnem vprašanju na dež. uradih ter o temeljnih točkah notranjega službenega jezika.

Sekcija za Češko se je 16. t. m. do pozne noči posvetovala o uredbi jezikovnega vprašanja pri avtonomnih „oblastvih“. Zjedinitenje se ni doseglo in se posvetovanje danes ni nadaljevalo. Včeraj popoldne so vsi delegatje iz Češke povabljeni h Körberju. Pričakuje se važna izjava ministerskega predsednika glede češkega notranjega uradnega jezika pri državnih uradih. Nemci so se namreč načelno izrekli proti uvedanju češkega notranjega uradnega jezika na Moravski. Češki delegatje so bili vsled tega tako razburjeni, da so hoteli kar zapustiti sejo in pretrgati vsa posvetovanja.

Državni zbor. — O otvoritvi državnega zbora smo čuli v poslednjem času nebroj premišljevanj in kombinacij. No, če jih resimiramo, pridemo do zaključka, da drž. zbor v sedanjosti sestavi najbrže ne bo mogel posloovati. Tako n. pr. piše „Slov. Narod“.

„Ni drugače mogoče, kakor da je Körber sklical državni zbor v polni zavesti, da ne bo mogel funkcionirati, da bo za plodno delo nesposoben. Sklical je državni zbor samo v namen, da poskusi spraviti pod streho nekaj nujnih, takojmenovanih državnih potreb, mej katerimi zavzema prvo mesto rekrutni zakon za letošnje leto — ki morda ne naleti na nasprotno Čehov, da pa potem, čim se izkaže nesposobnost državnega zbora za redno in uspešno delo, stori tiste korake, za katere si je izposloval dovoljenje cesarjevo, se predno je sestavil novo ministerstvo, pred vsem da razpusti poslansko zbornico.“

Glasom došlih nam poročil vlada v političnih in v parlamentarnih krogih prepričanje, da je to zasedanje, ki se začne 22. t. m., zadnje zasedanje sedanjega drž. zbora in da nam prinese spomlad državnozborske volitve, katerih se pač samo resnične ljudske stranke ne boje in katere utegnejo — ako se bodo vršile nepristransko — precej znatno premeniti fiziognomijo našega parlamenta....

Mogoče, da pride tako, mogoče pa tudi, da ne. Körber otvori dne 22. t. m. drž. zbor, čeprav določil pravne konference se ne bodo dokončale, kar je prav zvitlo. Vsekakor misli Körber razdvojiti pozornost Čehov na drž. zbor in na pravne konference, in zdi se nam, da bo ponujal v konferencah marsikaj (kar Čehom sicer priteče) pred prevezo koncesij ali spravljivosti, da bi le v drž. zboru mogel spraviti do izvršitve najnujše drž. potrebe. Upamo, da se Čehi ne dadó ujeti na vladine lutanice ter da odbijejo vsak poskus, spraviti jih kolikor toliko v odvisnost Nemcev....

Sicer pa smo skoro prepričani, da se razbije delovanje drž. zbora ob razkazovanem „zde“-vprašanju, o katerem sprožijo Čehi debato nemudoma, ter ob zahtevi, da se pomilostijo češki rezervisti, ki so bili tako hudo kaznovani radi zglašanja „zde“, mesto „hier“. Cesar je bil povedal dovolj jasno, da nikdo ne bo pomilostjen, torej se sme sklepati iz tega, da Čehom se v teh dveh zadevah ne ustreže, kar jih spravi najbrže v obstrukcijo. Potem smo pa tam, kjer smo bili. Vlada bi storila edino pametno, da

se odloči, „zde“-vprašanje spraviti s površja s tem, da se pomilostje češki rezervisti ter da se dovoli zglaševanje pri kontrolnih shodih v maternem jeziku, kar je le pravilno. To bi bil korak, ki bi poleg poštenega stremljenja v spravnih konferencah gotovo pripomogel kolikor toliko do zboljšanja državnobzorskih razmer, takó pa nam uhaja nada za nado, in bližajo se za državo in narode vedno hujsi časi.

Češki načrt za šole manjšin. Češki deželni zbor je že maja 1899 sklenil v vseh treh branjih načrt zakona glede zakonite preosnove javnega ljudskega šolstva v narodno mešanih šolskih okrajih. Dotični načrt služi v podlago pri sedanjih spravnih dogovorih in določa mej drugim sledeče: V narodno-mešanih šolskih okrajih, v katerih obstoje splošne ljudske šole le s češkim ali samo z nemškim učnim jezikom, kjer se pa vendarle kaže potreba pouka v drugem deželnem jeziku, je v dotični občini osnovali šole s tem učnim jezikom. Ta potreba je vselej dokazana, ako je v občini nad 40 šolodolžnih otrok, ki govorijo drugi deželni jezik in katerih starši ali zastopniki bivajo vsaj tri leta v dotični občini. To so glavne določbe v dotičnem načrtu, na čegar podlagi se vrši sedaj razgovor mej češkimi in nemškimi zastopniki.

Jezikovna ravnopravnost v škofjski pisarni v Trstu. — „Nasa Sloga“ piše: Iz raznih krajev Istre se nam pritožujejo duhovniki, da jim pošiljajo iz škofjske pisarne razne spise v zavrtih s čisto škofjskim naslovom: „Dall' Ordinarato Vescovile.... Al Venerabile Ufficio.... itd. Take naslove pošiljajo v čisto hrvatske župnije ali kapitanije, seveda s hrvatskim ali slovenskim spisom notri“.

Naslov torej mora biti laški, da se vsaj na zvonjav varuje „latinita“ naših pokrajin. Zakaj ne pišejo naslovov po hrvatski ali slovenski? Ali se boje „Piccola“? Ali še vedno strahuje žid „Piccolo“ katoliško škofjsko pisarno ter ordinarijat? Žalostno, pač žalostno, in se še čudijo, od kod izvira preganjanje slovaščine iz cerkve!

Vojna v južni Afriki. — Zgube Angležev pri Rendsburgu v bitkah dne 10. in 12. t. m. so: 4 častniki in 7 mož mrtvih, 14 mož ranjenih in 6 častnikov. Nekaj se jih je pogubilo. — General French je došel s konjico, pešci in artilerijo v Kimberley. — Iz burskega tabora javljajo, da general Botha je 12. t. m. prekoratil Tugelo, da je videl torišče, katere so zapustili Angleži. Zadel je ob majhno četico, s katero se je spopadel. — Večji oudelek Barov je odšel proti Colensu: ter se utaboril pri Bohokoppu. — Okrog Ladysmitha vlada mir. — „Inf.“ piše neki strokovnjak, da za tajne fondse izda Transval na leto več nego Avstro-Ogerska, Angleska, Nemčija in Italija izdajo v svrhu tiska in drž. redarstva. V Transvalu je prebivalstva okoli 1 milijona, med njimi okoli 700.000 nebelih. Za l. 1897. je bil Transval določil 660.000 pfd. (7.900.000 gld. av. v.), porabilo pa se je dejanski 800.000 pf. sterl. to je 9.600.000 gld. av. v. Te številke govoré očito in tudi pojasnujejo dobro uneto navdušenost med Buri!

Angleži o Rusiji. — „Times“ piše o napredovanju Rusije proti Heratu: Skoro ni dvoma, da se je ruska vlada prepričala, da je sedaj prišel psihološki trenutek, ko hočejo z aktivno demonstracijo pritiskati na angleški urad za zunanje stvari. Omenjeni list misli, da je namen koncentracije ruskih čet v Kušku ta, da si Rusija olajša pridobitev nekaterih točkov pri Spietu v Perziji. „Times“ dostavlja, da morajo biti Angleži pripravljeni, da branijo svoje koristi ob perzijskem zalivu in v Perziji proti vsemu svetu.

Raznotere vesti. — Stajerske Slovence čaka nov udarec. Drugim dež. nadzornikom za spodnještajerske ljudske šole bo imenovan najbrže znani Peter Končnik v Celju. Ime je sicer slovensko; ali — sreč? — Cesarjem namestnikom za Moravsko je imenovan Karol grof Zierotin, dosedanji predsednik v moravskem dež. kulturnem svetu. — Državnemu zboru predloži vlada načrt, po katerem se ima dovoliti davčna prostost stavbam v Ljubljani še za 5 let. — Priprave za razdelitev drž. podpore pomožnim uradnikom bodo kmalu dokončane, naka takoj razdelje pripadajočo podporo. — 15. t. m. po noči je razsajal po Francoskem velikanski vihar. Povzročil je mnogo škode. Bzojavna zveza na vse strani je docela pretrgana. — Na Angleškem je bil istotako grozovit vihar s snegom. Ob morju je na-

pravil obilo škode. Več ladij je razbitih, mnogo cest neravnih. — Cesar je odpotoval z Dunaja v Budimpešto, kjer ostane 3 tedne. — V Bruslju postopa drž. pravdnistvo kazensko proti soc. poslancu Demblonu, ker je 14. t. m. v poslanski zbornici udaril klerikalnega poslanca Viarda. In kaj so v našem drž. zboru počeli Nemci? — O stvarkah je povedati le to: da položaj je nespremenjen. Delavci prirejajo shode, na katerih se govori o vstrajanju pri stvarkah. — Znani morilec Blaž Ravnik v Ljubljani, ki je bil pomiloščen te dni od odsodbe na vislice v dosmrtno ječo, je hotel pobegniti, ali so ga ujeli na strehi jetnisnice.

Narodno gospodarstvo. Organizacija kmeta.

(Dopis s Krasa).

Ako pogledamo širom sveta osobito v sedanjem času, vidimo vse stanove v organizaciji, naj bo deželni stan ali pa najvišji. Delavec, duhovnik, učitelj, trgovec, obrtnik in dr., vse je organizovano, in to tudi kaže, kako velikega pomena je organizacija. Ako organizacija istega stanu zapazi katerokoli gibanje proti svojemu stanu, opozori organizacija takoj svoj stan v deželi rekoč „na noge, to ni v prid nam!“ In isti stan se združi po organizaciji v bran za svoje interese.

Kaj pa kmet, ali je tudi organizovan? Ne! — in kdo je temu kriv? Sam? — deloma sam! Pa ne smemo ga zato obdolžiti, ker kmetski stan je bil v temi, in iz teme ga niso hoteli rešiti ne vlada ne drugi in tudi ne duhovniki, saj je se sv. Tomaž Akvinski rekel: „Kar se tiče delavcev, ki obdelujejo polje, je dobro, če so močnega telesa in slabe pameti!“ In še dandanes bi radi potislili kmeta v šestnajsto stoletje, da bi dajal desetine in „kvrtež“, in tudi ga potisnejo, ako se ne zave o pravem času in združi v skupno organizacijo. Torej na delo, kdor ima ljubezen do kmetskega stanu, zakaj v času, ko kmet spozna in bo razločeval svoje prijatelje in sovražnike, se bo čutil svoji dosežki kratkovidnosti in proklinjal svojo brezbriznost — in takrat bi bilo prepozno.

Zarja dvajsetega stoletja je prinesla skoro vsem stanovom povišanje plače, edino kmetu nič in nič! Učiteljem bi tudi morali povišati, zakaj ravno oni so potegnili kmeta iz temote, ali tem dvema trpinoma, posebno kmetu, nakladajo le bremena, dokler se ne zgrudi pod težo istih. Ali kmet dobi tudi povišanje — in sicer pri davkih! In kako povišanje, to je povišanje, katero nam jemlje up in veselje do dela, da s strahom gledamo v bodočnost, kedaj da pride osodopolni dan, ko nas iztirajo s trebihom za kruhom ven iz hiše, ali iti kam?!

Proti temu je edina rešitev, katera nas more rešiti vsaj za časa, in ta edina rešitev je organizacija na pravi kmetski podlagi. Ta organizacija bi varovala naše interese, branila pred vsakim zlom, ki bi pretilo kmetskemu stanu od katerisibodi strani. Organizovati bi se morali za skupna delovanja ter dramiti bi bilo treba kmeta iz temote, da se zave, kaj je kmet in njega poklic na tej vesoljni zemlji.

Dosti je že govora o tej organizaciji. Kdor torej se zaveda, naj da svoj glas, ker več glav, več misli.

Dostavek uredništva. — O organizaciji kmeta, zlasti kar se tiče prodaje raznih pridelkov, trg. in obrti, je povedano marsikaj že v člankih „Trgovsko in obrtno društvo“ v „Soči“, na katere opozarjamo. Imenovano društvo izda posebno brošuro, katero naj bi preštudirali tudi vsi tisti, ki so uneli za blagor kmeljstva. Vse seveda tam ni obseženo, saj je vzrok, da propada kmeljstvo, jako veliko, in sicer najrazličnejših vrst. — Dopis smo priobčili radi še posebno, ker nam je došel iz peresa mladega kmetskega mladika, ki se prav vrlo zanima za ves naš napredek. Strinjamo se z njegovo željo, da bi se v tej reči oglasilo več njih, da se da potem točneje in popolneje obravnavati o tem predmetu.

Iz Poreča so izvozili tekom meseca januarja po morju 4473.34 hl. vina, in sicer v Trst 2623.04 hl., v Pulj 1572.84 hl. in na Reko 277.46 hl.

Papir se draži. — Tudi v Budimpešti so sklenili trgovci s papirjem na svojem shodu, da podraže papir, ker so prizadete tovarne zvisale ceno.

Konec papirnatih goldinarjev. — Vse papirne goldinarje, katere so dobili nazaj, so uničili. Izdanih je bilo 57.883.361 takih goldinarjev, o pravem času pa ni bilo oddanih v pristojne blagajne 671.978 gld.; teh torej ni bilo treba zamenjati, in tako je naredila država pri tem dobička 671.978 gl.

Starl bakreni denar. — V „Wiener Zeitung“ čitamo naredbo finančnega ministerstva, ki se glasi: Dasi je ugasnila obveznost države, zamenjati bakreni drobci po 1 novčič in pol novčiča, se dovoljuje zamenjanje istih pri državnih blagajnah na Dunaju in pri deželnih z nova do 30 junija t. l.

Vsem deželnim poštnim uslužbencem Avstrije brez razločka službe in spola! Na podlagi vsestranske vzajemnosti obstoječih društev postarjev in društev poštinih odpraviteljev avstrijskih v svrhu pogovora in pospeševanja stanovskih interesov vseh deželnih poštinih uslužbencev brez razločka se boče vršil: dne 6. marca t. l. ob 10. uri splošni shod postarjev in poštinih odpraviteljev v ljudski dvorani nove magistratne hiše na Dunaju.

Vsi tovarisi in tovaršice se vabijo tem potom, da se udeležijo, kar mogoče najmnogobrojneje, v namen velikanske manifestacije glede neznosnih sedanjih trajajočih stanovskih razmer.

Stalni akcijski odbor.

Nove železnice. — V več listih citamo, da hoče vlada predložiti državnemu zboru, ko se zopet snide, predlogo za novo železnico preko Tur in Karavank. Gradnja teh dveh železnic bi trajala 10 let. — Kaj pa je z našo predelsko železnico, katero merijo že nekaj desetletij, in kaj je sploh z železniskimi zvezami v naši deželi? Kako to, da ničesa ne dosežemo? Furlani imajo svojo železnico — mi pa le ceste, in še te slabe! Čujemo, da obvelja — bohinjaška železnica, kar je za nas deloma udarec.

Železnica Trst-Poreč. — Na prihodnji železniski progi Trst-Poreč začno nekaj delati že ta teden, in to zlasti na dveh mestih: v Strunjanu in pri Izoli začno delati prorove (galerije). Železnisko ministerstvo je izročilo ta posel tvrdki Butorac in Ziffer.

Rnjževnost.

„Slovenka“. — Glasilo slovenskega ženstva. Urejuje Ivanka Anžič. Izhaja v tiskarni „Edinosti“ v Trstu 15. dne vsakega meseca. Naročnina znaša 6 K za vse leto. „Slovenka“ je dobila z novo urednico novo obliko in večji format. V kolikor smo mogli doslej jo pregledati, obeta novi IV. letnik tega lista postati prav zanimiv. V njem čitamo vsevažne sestavke, ki se tičejo našega ženstva, kakor „Svobodna ljubezen in zakon“ — „Gospa Guane-Kühnova o ženskem vprašanju“, mnogo zabavnega in poučnega čtiva, pesmi, itd. tako, da moramo list kar najtopleje priporočati našemu ženstvu kakor na sploh slov. občinstvu.

Zahvala.

Tem potom se najtopleje zahvaljujem spoštovanemu gospodu dežel-nemu glavarju vit. A. Pajerju, kateri je pripomogel, da sem kot lastnica hotela „Central“ spet na čistem. — Ob enem se tudi iskreno zahvaljujem vsem častitim gospodom gostom, kateri so moj hotel dolgo let obiskovali. — Za bodoče si dovoljujem najtopleje priporočati sedanjega hotelirja gosp. Iv. Warnerja.

Ana Suda.

Seiden-Blusen fl. 2-40

und höher! — 4 Meter; — porto-und zollfrei zugesandt; Muster umgehend; ebenso von schwarzer, weisser o. farbiger **Henneberg-Seide** von 45 kr. bis fl. 14-65 p. Met.

G. Henneberg, Seiden-Fabrikant (k. u. k. Hofl.) ZÜRICH. 6)

Poroka.

Državni uradnik, ugledne zunanjosti, star 36 let, s štirimi, do 11 let starimi otroci, želi poročiti blago in pametno gospodično ali vdovo, lepih lastnosti in pridno, k večjemu 36 let staro, s primerno doto. — Ponudbe z družinskimi in premoženjskimi razmerami, po možnosti s fotografijo, naj se pošiljajo na: „Tajnost“ na upravništvo „Soče“.

Naznanilo.

Štejem si v čast javno naznanjati, da je c. kr. ministerstvo v Trstu na mojo željo dovolilo z odlokom dne 20. jan. t. l. št. 1603, sporočiti mi z dekretom goriškega županstva dne 25. istega meseca št. 1097, popravek mojega družinskega imena pl. Mulisch v Franc vitez Mulig pl. Palmenberg. Ob enem se je zaukazalo enako popraviti matričnim lastnikom.

Gorica, dne 1. febr. 1900.

Frane vit. Mulig pl. Palmenberg.

Stev. 137 op.

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastavil IV. četrtleta, t. j. mesecev

oktobra, novembra in decembra 1898.

začne v ponedeljek, 12. marca 1900 ter se bo nadaljevala naslednje četrtke in ponedeljke.

Ravnateljstvo zastavnice in z njo združene hranilnice.

V Gorici, 12. februarja 1900.

Gospodje se sprejemajo na hrano
v slovenske družini.

Kje, pove upravništvo.

Sviloprejsko seme

pšenične barve

prodaja se po 10 kron unča, ali tudi po
pogodbi, za šestino pridelka.

Naročila je pošiljati na naslov:
Humar Andrej — Dolenja Vrtojba h.
št. 23.

Lepa priložnost

za trgovca na najlepšem prostoru v
Gorici se ponuja. Dobi proti kaveji na
razpolago raznovrstnega blaga za
možke obleke. — Zasluge je lahko
prav lep. Prost je vseh stroškov. Pred-
nost imajo krojači, ki v prostem času
dobe tudi delo in zaslužek. — Več pri
upravnistvu »S o d e«.

KAVA

DRUŽBE

SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.

Ivarina je najboljša cikorijska.

ZALOGA

PRI

IV. JEBACINU

V LJUBLJANI.

« Cenjena gospodinja! »

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorijskih, ampak
zahtevajte povsod najboljši pridelavec k pravi babavi
kavi, to je cikorijska ali: „Kava družbe sv.
Cirila in Metoda v Ljubljani“.

Dohva se povsod!

Glavna zaloga pri: IVANU JEBACINU v Ljubljani.

Tovarna tamburic

J. Stjepušin

SISAK

(Hrvatska)

Na zahtevo
pošilja
vsakomur
brezplačno
ilustrovane
cenike.

Najboljše berilo in darilo je
vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, ka-
teri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega po-
trebnega da more sebe in druge blažiti in prav oli-
kati), ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po
pošti 10 kr. več, a-i proti poštnemu povzetju pri Jo-
žefu Valenčiču na Dunaju, III. Bez., Hauptstrasse
N. 84. 3. Stge., II. Stk., Th. 58.

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar
ako bi mu kupec poslal knjigo se nerazrezano in
čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana;
knjig je malo več.

Velika zaloga šivalnih strojev in dvokoles iz prvih tovarn.

SAUNIG & DEKLEVA V GORICI

ulica Muničipio št. 1, mehanikna delavnica v Nunski ulici št. 18.

Slavno občinstvo naj blagovoli vzeti na znanje, da smo pre-
nesli prodajalnice iz Nunske ulice št. 18 — na nasprotno stran Via
Muničipio št. 1. — V Nunski ulici št. 18 smo pa otvorili meha-
nično delavnico, za popravilo vsake vrste šivalnih strojev in dvokoles.

Slavno občinstvo naj blagovoli sprejeti najstarejšo zahvalo, za
do sedaj nam izkazano zaupanje, ter zaključimo v prihodnje dobro
in hitro izvršitev parov. V zalogi imamo nad 100 šivalnih strojev
vsake vrste na razpolago, kakor za šivilje, krojače, čevljarje in sed-
larje, tudi za umetno vezanje (Sticker). Nahajajo se tudi v zalogi dvokolesa prvih tovarn kot
avstrijskih in inozemskih. Cene so od gld. 90 naprej.

POZOR! — Z nami je vsaka konkurenca nemogoča! — POZOR!

Se toplo priporočamo z odličnim spoštovanjem udani

SAUNIG & DEKLEVA.

Razglas Drazbe.

Dne 26. februarja t. l. ob 10. uri
predpoldne vrši se pri načelniku cest.
odhoda v Plaveh javna dražba s pisme-
nimi ponudbami za oddajo kamnolom-
skega in zidarskega dela pri zgradbi
mosta čez Avčni potok.

Ta dela so cenjena z zneskom
17.285 gld. 67 kr. ali 34.571 K 34 h.

Dotične ponudbe previdene s ko-
lekom 1 K katera je dobro zapečatiti
in katerim je dodati jamčevino v znesku
864 gld. 28 kr. ali 1728 K 56 h. se
morejo uložiti najkasneje do dneva pred
dražbo pri zgoraj imenovanem cestnim
odboru pri katerim so razgrnjeni na
pogled v navadnih uradnih urah tudi
tehnični sestavek in stavbeni pogoji.

Cestni odbor ni zavezan sprejeti
najnižjo ponudbo, temveč si pridržuje
pravico izbrati podvzetnika iz katerega
vzroka se bodo zadržale vse jamčevine,
dokler ne bode cestni odbor odločil v
dotični dražbeni obravnavi.

Cestni odbor

v Kanalu, dne 9. februarja 1900.

Načelnik.

C. kr.
privilegirani
kroji,

vsakteremu
koj razum-
ljivi krojiti.

Kar napove iz knjige tabelna mera, to izpolni
vsake velikosti in mode.

MARTIN POVERAJ

v Gorici,

civilni in vojaški krojač,
z zalogo najfinjšega blaga.

Edino na Travniku št. 22. I. nadstropje.

Ima svojo izborna zalogo vsake vrste blaga za
obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in go-
tovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako
sezono.

Velika izbér:

zavratne in ovratnike, gotovega perila in srajce
Jäger ter vseh drugih k oblekam spadajočih
priprav za vsaki stan po najnižji ceni.

Sprejemajo se naročila za izdelov. raznih oblek,
jaket, pelegrin, dežnih plaščev, tudi za dame
po najnovejši modi.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka
E. Riessner, v Nunski ulici 3,
(nasproti nunski cerkvi)

priloga preč. duhovščini in slavnemu občinstvu
svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za vsako-
vrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrob-
nih vencev, za mrtvaške potrebe, voščeno sveče itd.
vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje
točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo
(S. cl.) tiskarno črk na perilo. (P. cl.)

Zaščitna znamka: SIFRO.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priloga kot izvrstno bol ublažujoče
mazilo; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gld.
se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva
to splešno priljubljeno domače zdra-
vilo središče vedno le v orig. stekle-
nicah z našo zaščitno znamko s „SI-
DROM“ napreč, iz RICHTERJEVE
lekarne in v zame kot originalni izdelek
le tako steklenico, ki je previdena s to
zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“
v PRAGU.

Naznanilo.

Podpisani dovoljujem si naznanjati gg.
gostilničarjem, odjemalcem piva, ter slavnemu
občinstvu iz mesta in dežele sploh, da otvorim
s 1. marcom t. l. dve podružni zalogi piva
in sicer:

v Gorici na Korni na kancu ulice Ascoli št. 25

(v hiši gostilničarja J. Cioffarina)

pod vodstvom gospoda Ferdinanda Žagar-ja

in:

na Goričici pri „Rebku“

pod vodstvom gosp. Franca Furlan-a, gostil-
ničarja in posestnika.

V upanju, da s tem vsrežem čast. gg.
odjemalcem iz hribov ter onim iz gornje vi-
pavske doline, ter z ozirom, da vsled pove-
čanja in prenovljenja vrhniške pivovarne,
ista izdeluje povsem izborno in dobro pivo
— za kar je bila tvrdka v roku tega
meseca odlikovana z častno diplomom
in zlato svetiljo na rimski in bru-
seljski razstavi — se za blagohotna na-
ročila toplo priporočam

Josip Rován,

glavni zastopnik in zalagatelj prve kranjske
eksportne pivovarne na p. r

T. Fröhlich — Vrhnikar

Gorica, Rahtališče št. 18.

Protin,

revmatizem,

tudi zastarel, in
celo v kopeljih
10-15 let brez
vspeha se zdrave-
čim se je povrnilo
popolno in gotovo
zdravje po nekoli-
kokratni uporabi
mazila

Zoltanovega
proti revma-
tizmu in pro-
tinu. Stane 1
steklenica 2 K.
Dvorni zalagatelj
lekarnar

B. ZOLTAN,
Budimpeštu.

Nikako skrivno sredstvo. Od zdravstvenih
strokovnjakov priporočeno.

100 do 300 gld. mesečno lahko zaslužijo ose-
be vseh stanov in v
seh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. pa-
pirjev in srečk, a da ni potrebna glavniča in ni
nikakoli nevarnost. — Ponudbe pod Ludwig Oster-
reicher, VIII Deutsche gasse 8 Budapest. 101

Odlikovana mizarska delavnica

in velika

zaloga vsakovrstnega pohištva

Ivan Doljak

v Solkanu pri Gorici, nasproti gostilne Mozetleč (Droč).

Prevzema vsako naročilo v mizarski ali stru-
garski stroki od priprostega do najličnejšega izdelka.

Izdeluje točno in po najnižjih cenah,

da se ne boji nikake konkurence.

BOGATO

Kulantna postrežba.

ZALOGA

preskrbljena zaloga

obkladkov (remeša)

v najrazličnejših
vrstah.

vseh, k mizarski
in
strugarski stroki
spadajočih potrebščin.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.

Gospodna ulica št. 7.

Velika zaloga

vsakovrstnega manufakturnega blaga

ženske in moške obleke

za vsaki stan in vsaki letni čas.

Velika izbira za pustno dobo,

vsakovrstne svitle barve za plesne toalete, volnene in bombažaste.
Priporoča se posebno ženem za lepo perilo, krasne obleke, kovtre
in odeje, preproge in zavese, za posteljno rabo, žimo, volno, bombaž,
blago izvrstno za blazine itd. itd. Priporoča se tudi možkim
lepo izbero v perilu: srajce, ovratnike, zapestnice, prsnike, ovrat-
nice za vsako priliko, nogavice, rokavice itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne ter brez pogajanja!

Izšel je za leto 1900.

Kazipot in koledar po Primorskem

z natančnimi podatki

vseh krajev, uradov, trgovcev, obrtnikov itd. itd.

Vdobja se

v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček v Gorici.

Cena: mehko vezan 80 kr., trdo vezan fl. 1-20